

Kennis en beleid - de Wadden als casus

prof dr Wim Derksen
Chief scientist VROM

Wetenschap en beleid: twee werelden

- Wetenschap op zoek naar waarheid en soms niet naar relevantie
- Beleid op zoek naar relevantie en soms niet naar waarheid

Wetenschapper

- Nieuwsgierigheidsgedreven
- Autonoom
- Niet te sturen en niet plannen
- Onderzoek geeft geen antwoord op beleidsvragen
[buitenwetenschappelijke criteria]

Beleidsmaker

- Inhoudsgedreven, maar niet altijd
- Bovendien: het proces gaat voor
- En de minister moet worden geholpen
- Nauwelijks tijd om rapporten te lezen
- Nog minder tijd om rapporten te vertalen

Overbruggen van de kloof?

- Wetenschappers die zich met beleid gaan bezighouden.....
[welke normatieve uitgangspunten bepalen het advies?]
- Beleidsmakers die zich met wetenschap gaan bemoeien....
[wie bepaalt de kwaliteit?]

De zoekrichting

- Dialoog tussen wetenschapper en beleidsmaker!
- Elk vanuit hun eigen rol
- Beleidsmaker: verantwoordelijk voor de programmering van het onderzoek (de vraag) en voor het beleid
- Wetenschapper: verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek en het verantwoord trekken van de conclusies

Op warme afstand

- Het Kennisinstituut voor Mobiliteit (KiM)
- De Rijksplanologische Dienst ten onrechte opgeheven
- Het WODC functioneert goed in de luwte
- De planbureaus staan te ver weg
- Kijk uit voor leemlagen van kenniscoördinatoren

Napraten?

- Niet alleen beleidsvriendelijk!
- Ook nieuwe antwoorden en bij voorkeur nieuwe vragen
- Maar ook daarvoor heb je nauw contact nodig tussen beleidsmaker en onderzoeker
- Het departement en de politiek als zelfreferentieel systeem
- Je bent alleen relevant als je de beleidsmaker bereikt

Kennisagenda VROM

- Relevantie voor beleid staat voorop
- Kunnen alleen de beleidsmakers bepalen wat relevant voor hen is?
- De onderzoekers helpen bij het goed formuleren van de vraag: dienstbaar
- Kenniskamer VROM als voorbeeld

Uitvoeren van onderzoek

- Vertaling van kennisagenda in onderzoeksopdrachten
- Planbureaus hebben eigen agenda?
- Alle kennisinstellingen hebben eigen agenda?
- Het KiM als voorbeeld: beleidsdirecteur en projectleider van onderzoek als koppel

Kennisagenda Waddenacademie

- Er is al zoveel kennis: breng het in kaart
- Kennisagenda als contramamal
- Maar van wie is deze agenda?
- Van de wetenschap of van het beleid?

Schijnbare tegenstellingen?

- Waddenacademie ter verbetering van het beleid?
- Een kennisagenda opgesteld door wetenschappers?

Goede ontwikkelingen

- Implementeren Kennisagenda

Maar ook:

- Kwaliteitsbewaking Natuurherstelprogramma
- Ad hoc vragen van ministeries [“in beginsel welwillend”]
- Samenwerking met Raad voor de Wadden vanuit eigen expertise

Tot slot

- Waddenacademie heeft al veel bereikt
- Waddenacademie is op de juiste koers!